

ПОЕТИЧНИЙ КАЛЕНДАР ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ В ЗБІРЦІ ІВАНА ІРЛЯВСЬКОГО «МОЯ ВЕСНА»

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 1 (29). Шимоняк К. Поетичний календар людського життя в збірці Івана Ірлявського «Моя весна»; 14 стор. ; кількість бібліографічних джерел – 14; мова українська.

Анотація. У статті автор досліджує символічне значення поетичного календаря людського життя в збірці І. Ірлявського «Моя весна», простежує реалізацію теми смерті та безсмертя у збірці. З'ясовує характер авторського «я» на основі дихотомічних зв'язків із закономірністю річного календарного циклу природи.

Ключові слова: вічність, час, образ, міфологема, поетичний календар.

Синкретизм природного циклу та людського життя у збірці Івана Ірлявського «Моя весна» оприявноє здатність осмислювати універсальну часу в символічних значеннях календарної регламентації року. Циклічність природи як визначник часового порядку у Всесвіті дає можливість відтворити індивідуально-авторське розуміння ідеї вічності через трансцендентне співвідношення з особистою долею. На думку Л. Голомб, джерелом названих поетичних мотивів у самодостатній замкненій системі кожного митця постає «діалектика контрастів, суперечностей, безперервних перетворень і змін у природі й людському житті, суб'єктивно часто трагічна, а об'єктивно закономірна, неминуча» [2, с. 264].

Зосередженість на онтологічному сенсі смерті як метафізичного обумовлення нового життя виключає типове розуміння часового порядку і скеровує увагу на трактування субстанції Часу як корелята переродження та вічності. Звідси містичне розуміння Іваном Ірлявським багатозаровості простору. Варто відзначити, що автор належить до празької школи поетів, у творчості яких, за спостереженням Ю. Коваліва, «не існує вікових погранич, тут панує потік ненастанних перероджень, метапсихозне втаємничення в секрети невмирущого Роду – національного архетипу героїчного призначення людини, завдяки якому ліричний персонаж, не лишаючи позиції Dasein (ось-тут, тут-і-зараз, тут-і-скрізь), ніби водночас перебуває в різних часових вимірах» [6, с. 32].

І. Ірлявський, спираючись на фольклорні традиції українського народу, конструює символічний календар людського життя як модусу універсального світопорядку. С. Николишин одним із перших відзначає «символічність образів» у збірці «Моя весна». Дослідник називає юного митця «наскрізь націоналістичним поетом», але додає: «Лірика Ірлявського, окрім цього, є сповіддю автора з любови до природи, до своєї весни, до своєї осені, до наших буднів» [11, с. 233].

У збірці «Моя весна» філософський підтекст пейзажних замальовок, образів природи ви-

водить на екзистенційні проблеми добра і зла, вічності та минулості часу, співвідношення минулого, теперішнього та майбутнього. Ставимо за мету розглянути вказану збірку як твір філософсько-екзистенційного характеру та неоромантичної поетики. Предметом особливої уваги стане ідея швидкоплинності життя, проблема часу.

Багатограним, поліаспектним у збірці виступає образ весни. Це екзистенційна площина гармонійного співіснування природи та людини. Множинність репрезентантів виявлення образу весни в однойменній поезії-пролозі збірки «Моя весна» свідчить про його анімістичну природу. Пріоритетним у цьому аспекті є трактування згаданого образу як часу воскресіння і оновлення життєвої сили сонця. Г. Василькевич, досліджуючи міфологеми весни в центрі юрїївської обрядовості, звертає увагу на «весняний ритуал, що відображав зміну років, а згодом – пір року. Ритуальна смерть і воскресіння, що виявлялася в різних формах – спалення, вигнання, вбивства, потоплення, була ідеальним засобом вираження міфологічного світосприймання циклічності у природі» [1, с. 61]. На основі психофізичних установок суб'єкт переймає колективне уявлення про первинний архетипний образ, водночас наповнюючи його індивідуально-авторським тлумаченням. Звідси для І. Ірлявського весна є умовним позначенням відродження та сподівання на новий день: «Я від тебе багато чекаю, / двадцять друга ось весно моя, / ти в душі моїй панною граєш, / ти в пісень моїх вникла слова» [5, с. 55].

Символічний образ весни конструюється у вірші І. Ірлявського на основі співдії з авторським «я». Конкретизація часових меж пори року співвідносна з віком ліричного героя. Іван Колос, представник генерації українських поетів Закарпаття 30-х рр., у збірці «Молоді мої дні», також використовує прийом так званого «весняного часовідліку». У віршах митця зустрічаємо двадцятку весну, що «піснями та цвітом на горах пробігла» («Двадцята весна»); «двадцять п'яту молоду», котра вийшла на Карпатські ґруні задля оновлення всього суцього («Вибігла весна») [9]. Очевидно, часопросторова визначеність становить одну із

форм самоідентифікації у сфері загальнонаціонального та вселюдського масштабу. Звідси виходить, що кожен у Всесвіті має власне призначення та конкретний відведений йому час, який у свою чергу є складовою національного часопростору. Так суб'єкт стає осердям Всесвіту і перебуває в очікуванні реалізації власних можливостей. Враховуючи багатоступеневість людського світогляду, О. Тиховська зауважує: «Якщо в центрі моделі Всесвіту поміщується символ, що втілює саму людину <...>, то це означає, що людина вже бере на себе (хоч поки й напівсвідомо, на рівні архетипічних образів) відповідальність за свої потуги до контакту з Всесвітом, долею» [13, с. 21].

У ліричній мініатюрі І. Ірлявського «Моя весна» втілена сакральна сутність цієї пори року не лише для однієї особистості, але і для всього українського народу («приходить велика весна», «Ну скажіть: хто ж не ждав цієї панни, / та ж за нею тужили діди» [5, с. 56]). Образ дідів з сивої давнини є також натяком на історію, очікування українського народу на вільну та незалежну Україну в майбутньому. Ліричний герой чекає тієї самої заповітної весни, що і його предки, і творить нову історію разом зі своїми сучасниками. Подібні мотиви звучать у вірші І. Колоса «1918 рік». Тут немає конкретного образу весни як площини історії, поет тільки ототожнює своє покоління з весняними засівами, що проростають на оброблених предками нивах: «Зростаємо, як засіви весняні / На українських прадідних полях» [9, с. 72].

Весну, отже, можна розглядати ще й як дорогу до майбутнього. Схожа естетична концепція властива світотексту поета-закарпатця Зореслава, що також є представником празької школи. У поезії «Навесні» спостерігаємо, що з приходом весни відбувається сакральний процес оновлення всього сущого: «Весна із квітами прийшла, / Нам шовки кинула під ноги, / Нова нам зірочка зійшла, / Нові розкрилися дороги» [4, с. 26].

Наростання весняного воскресіння накреслює зовсім іншу настроєвість у поезії І. Ірлявського «Моя весна». Градація, яка твориться за допомогою художніх засобів, відбиває природну картину пробудження, від повільного входження весни у світ до її абсолютної всеохоплюючої сили життя. Простір, досі наповнений духом боротьби, починає занурюватись у яскраву колористику: «На шляху її бучно приймають, / у мелодіях тоне хода, / срібні шати, як перли, що сяють, / розгортає по гордих слідах» [5, с. 58].

Імпресіоністична картина приходу весни окреслена за допомогою зорових та слухових образів: буйно цвіте пролісок, ростуть повені, «весняне зусилля» загортає весь простір у пісню відродження. Ще одним атрибутом весняного воскресіння виступає ключ журавлів, який є універсальним та полісемантичним символом українського фольклору. Помічаємо типологічну близькість у поетизації весни І. Ірлявським та «пражанами»

Є. Маланюком («Весна»), Л. Мосендзом («Юнацька весна»), О. Стефановичем («Весна»), І. Колосом («Весна», «Прийшла весна», «Весно юнацька»). Збіги зумовлені подібністю в розумінні поетами міфологеми весни як часу відродження. Кожен із названих авторів визначає весняний хронотоп як час молодості, юнацьких поривів.

Векторна лінія часу рухається у напрямі до літа, що, ймовірно, має у собі значення зрілості й повноти людського життя. Такі зміни тонко відтворені у вірші «Червень». Хоч у душі ліричного героя звучить «весняна ще луна», та самостійне життя вже чекає на нього біля нових горизонтів: «Блакитний червень обрїй підійняв / і широчини розгорнув барвисті – / в душі дзвенить весняна ще луна / із далів променистих» [5, с. 66].

Символіка блакитного кольору говорить нам про безконечність, це символ Божественного Неба, благородства та вічності, він являє собою людську праведність і відданість. Зустрічаємо також типовий для української інтимної лірики образ поля, що символізує всеохоплюючий, місцями багатовимірний простір. На пов'язані з ним ідилічні картини прогулянки з коханою проєктуються патріотичні мотиви: «Ходім у поле – вже цвітуть жита – / не затоптати те, що має корінь, / коли блищить і зваблює мета / в рожевому просторі» [5, с. 66]. Рожевий – це колір весни, оновлення, відродження. Він може символізувати чистоту, відкритість до світу та людей. Звідси рожевий простір – ідеалізований, свідчить про молодечі мрії ліричного героя.

У цьому вірші зустрічаємо не лише чоловічий образ борця. Можливо, дещо схематично відтворено також характер вольової жінки тієї доби, здатної своїм прикладом створити взірць безкомпромісної і стійкої натури: «Ставай же поруч мене, дорога, – / одні нас в'яжуть боротьба й принада, / та даймо знак схвильованим лугам / і рік ясним свічадам» [5, с. 66]. Образи ліричної героїні такого типу зустрічаємо у віршах авторів-жінок, представниць празької школи поетів, О. Теліги («Сучасникам», «Відповідь», «Лист»), О. Лятуринської («На варті», «Героїчне»), Н. Лівницької-Холодної («На наших нивах сон і тиша», «Гнів») та ін. Ліричні героїні так званої жіночої поезії празької школи репрезентують віталістично-інтимну лірику, сконструйовану на основі психоаналітичного концепту еросу і танатосу. Очевидно, такий образ вольової жінки мав значний вплив на чоловіче бачення фемінності у поетичному світо-тексті доби.

І. Ірлявський свідомо «ставить» жінку на один силовий рівень з власною особистістю. Тим самим поет підкреслює її значимість у національній боротьбі. Образ ліричної героїні – це тип важливої та безкомпромісної жінки, що вийшла у бій пліч-о-пліч з чоловіками.

Календар літа в І. Ірлявського найчіткіше визначає символіка степу, що зближує лірику митця з

поезіями Є. Маланюка, О. Ольжича, І. Колоса та ін. М. Козак визначає міфологему степу як одну з центральних у творчості автора, співвідносно з поліваріантністю просторового хронотопу: «Макрокосм степу, що також належить до ключових образів у поезії І. Ірлявського, включає в себе образи часу, кроків, днів, дороги. Дорога в поета постає в різноманітних образних варіантах: міфологічних, метафоричних, символічних» [8, с. 92].

Тематично та образно спорідненими є вірші «Простір», «В степу» та «Спомин». У кожному з них зустрічаємо архетипний образ степу. У площині цих художніх творів можна виділити кілька функціональних різновидів: степ-земля, батьківщина, степ-природа, Всесвіт, людина; степ-історія. Водночас, серед окреслених різновидів вчленовуємо інші рівні: степ-історія-пам'ять-шлях, степ-духовність, степ-безмежність.

З біблійними мотивами, на нашу думку, пов'язаний вірш «В степу». Тут архетип степу певною мірою проектується через біблійну міфологему пустелі, яка може виконувати роль конденсатора почуттів: «Тут вітер, самота та спокій / та неозора просторинь, / а в далечинах горді кроки / твердих господарів, як ринь» [5, с. 84]. Образ рині підсилює сприйняття людини-борця: тільки мужні можуть вижити у цьому степу.

Степ виступає трансцендентним джерелом відданості рідній землі, стає святиною поета, з нього він черпає почуття мужності та гордості, образ степу є своєрідним центром як внутрішнього світовідчуття поета, так і стосунків з навколишнім світом. На думку І. Ткаченка, топос степу «в площині українського письменства займає позицію знакового, універсального, фундаментального, глибоко енергетичного елемента етнонаціональної моделі українського макрокосму» [14, с. 227].

У поезії «В степу» цей символ реалізується також у мотиві мандрів, шляху, опосередковано відображаючи архетип долі у творчості І. Ірлявського.

Свідомо акцентована увага й на так званому різновиді архетипу «степ-життя»: «Ой надивись на степ квітчастий / і на далекі хутори, / що скоро скриються у рясті, / як ранні за горбом вітри» [5, с. 84]. Це певним чином і функціональний різновид архетипу «степ-дорога додому». Архетипний образ є матрицею, з якої вчленовуються наступні образи-символи сонця, вітру, пшениці, поля, що в українській усній народній творчості та літературі виступають утіленням національного характеру. У поетичній мініатюрі «В степу» міфологема степу мовби об'єднує всі названі поняття, розкриваючи їх єдність та показуючи незнищенність вічних цінностей, адже саме через певні архетипні образи постає розуміння вічного й тлінного, правди, істини й омани.

Варто враховувати й те, що міфологема степу є ключовою для творчості празької школи. На думку А. Дністрового та О. Астаф'єва, архетипне

визначення природи степу торкається двох площин, що стосуються ментальних суперечностей – конфлікту індивідуального світу з колективістським: «В історичній долі України вирішальну роль відіграли дві основні культурно-цивілізаційні, антропологічні домінанти: осілість і переміщення. Перша знаменує собою наявність хліборобсько-земельної традиції (характерна для європейської спільноти), друга – рухливо-кочівницької (показова для азійського світу)» [3, с. 7].

Бачимо, як поступово спокій відходить на другий план, ліричний герой «від берега тиші випливає у вир, де неблаганні змаги». Вбачаємо символічний підтекст енергетичного вибуху, зображеного через парадигму відповідних образів блискавки, грому: «Синьо він цвів, то рожево, то темно, / в бурях назустріч, як велетень дужий, / кидав він громом, колов блискавками, / щоб осіяла нас мужність» [5, с. 83].

Як відомо, «міфологема землі є породжуючим і сприймаючим лоном, з неї народжується і в ній все зникає, вона сама мудрість, бо утримує в собі значення, пов'язане з народженням життя. Її витoki вбачаються в первісному міфі, а багатогранне втілення – ще в архаїчному ритуалі, її основоположна роль відчутна на всіх стадіях землеробської культури» [10].

У творчості поета образ-архетип степу розглядається саме на рівні степ – земля батьків, відповідно, веде за собою наступні: батьківська хата, дорога додому й т.п.

Поезія «Спомин» пов'язана з двома попередніми швидше настроями та мотивами, ніж художньою образністю. Поет наголошує на сталості нетлінних ідеалів, незалежно від часової домінанти, – дія набуває позачасових та надпросторових ознак, почуття виникають на основі народного світопорядку, а образ степу концентрує в собі незбагненну велич та невпорожену тугу й переживання, що охоплює автора через відчуття втраченого і сакрального дому: «Розлогі ниви, рідні оранниці, / похмурі села й біля них вітри, / болючий усміх у діток на лицах / і давній жаль у серці, жаль старий...» [5, с. 92].

Таким чином, І. Ірлявський за допомогою образу літа змальовує zenit життя, повільно підводячи реципієнта до часу переосмислень – осені.

Образ осені у поетичній системі І. Ірлявського полісемантичний, художньо інваріантний. Осінь митця – час мудрості, філософської заглибленості та розуміння життя.

Орієнтуючись на весну як на вихідний пункт напрямку часового вектора, осінь розуміємо як час зрілості, можливо, саме через це у поетичних рядках стільки вираженості, спокою; іноді присутність осені несвідомо отожднюємо з живим створінням, вона настільки реальна, що чітко простежується у цій присутності саме жіноче начало, настрій ностальгії та замилювання: «Ох, як легко, як мужньо, як гордо / ти відмірюєш крок в

далину, / розсипаєшся тихим акордом, / заколисуєш, наче до сну» [5, с. 68].

Якщо у характері авторової Весни відчуваємо норів, порив, заклик, наївну молодечу енергію, що більшою мірою асоціюється з образом юнака і проявляється за допомогою градацій, наростання «поетичного голосу», що часто схоже на похід чи карнавал, то Осінь – виважена, спокійна. У таких антиноміях вбачаємо філософську категорію боротьби протилежностей. Все у світі має рівновагу, хаос та гармонія, які часто спостерігаємо у поезії Івана Ірлявського, свідчать про неперервну боротьбу двох начал у просторі та душі людини.

У циклі «Осінь» поет вправно володіє кольором, художні образи набувають наповненості, вони рельєфні, чіткі, теплі, навіть з власним присмаком та запахом.

У зображенні осені переважає прийом ретроспекції: з позиції зрілих років поет оглядається в минуле, заглиблюється у спогади, вдається до медитативності та філософських переосмислень. Осінь заповнює простір зовнішнього та внутрішнього «я» ліричного героя: *«Тебе бачу, красуне препишна, / бо не скритись від мене тобі, / ти в гаях цих поблідло-затишних / і на ватрах, що ген на горбі»* [5, с. 68].

Ліричний герой І. Ірлявського постійно перебуває у межах кількох часових площин. Перша частина циклу репрезентує сучасність, але вже в другій – дія переміщується до далекого дитинства ліричного героя. Таке пересування з одного часового виміру в інший дозволяє зрозуміти дуже тонкі грані між минулим та сучасним у підсвідомості автора. Ліричний герой І. Ірлявського ніби постійно балансує між світом спогадів та реальністю. Тому будь-яка деталь, яку він спостерігає у дійсності, наштовхує його на переосмислення того, що вже відбувалось: *«Пам'ятаю: мене чарувала / моя осінь в дитинстві давно; / появлялась у шовку, в коралях, / шелестіла мені під вікном»* [5, с. 69].

Ліричний герой, осмислюючи власне життя, розмірковує над тим, що вдалось йому реалізувати, а що, можливо, ще попереду. Здається, що лише зараз він розуміє, як швидко спливає час і яке коротке життя відведено людині на цій землі, аби щось змінити: *«Як хотілось багато, багато / перелляти, насилити слів / восхвалити осіннє свято, / що було наче музика й спів»* [5, с. 70].

Мотив перетворення, змін нерозривно пов'язаний у циклі «Осінь» з образом вітру. У своїх поетичних модифікаціях він додає нових відтінків до цілісної поетичної системи І. Ірлявського. У «Словнику символів культури України» вітер – «символ духу, дихання всесвіту... невловимості, неусвідомленості; швидкості; якоїсь звіткості; шкоди; руйнації і оновлення... вітер – конкретне вираження однієї з основних стихій світобудови – повітря» [12, с. 44]. Отже, поет не використовує однозначних образів: ця стихія виступає іноді у його текстах як ворожою, злою, непередбачуваною (*«по стопах їх ми вийшли в простори, і нам в груди вдарили вітри»*, *«хмурий вітер суворо бродив»*, *«вітри по-зимовому дивно гудуть»* та ін.), так і

рідною, символізує спокій і силу життя та оновлення (*«шумні вітри в натхненні небувалім»*).

Саме таким цей образ зустрічаємо і в циклі «Осінь». Причому, його суть змінюється залежно від того, як відходить осінь, *«гаснуть на горах вогні»* і *«хуртовина десь в даліні»: «Як погнались вітри в перегони, / сколихнувши замріяність рік»* [5, с. 70]. Осінь разом із символічними образами може ототожнюватись і з пам'яттю, надією, мудрістю, втраченим коханням тощо. Таким полісемантичним та досконало витонченим є її поетичний портрет.

Поряд з образом осені, за допомогою якої втілюється мотив зрілості, у ліричній мініатюрі «Будні» зустрічаємо архетипний образ матері ліричного героя. Мати асоціюється в І. Ірлявського з утраченим дитинством, Україною, Закарпаттям.

Звідси ще один рівень поетичного осмислення образу осені як завершального етапу людського життя. Приміром, у вірші «Як падала на річку ніч зрадлива» переважають приглушені, темні кольори, що свідчать про тривожні настрої ліричного героя. Усе навколишнє середовище свідчить про його почуття, вони стають взаємозалежними у тексті. На думку М. Козак, «авторська присутність відчувається у замилюванні розкішною природою, у майстерному малюнку тихого вмирання дня і вступу в свої безмежні володіння королеви-ночі. Автор немовби «загубився» у тексті, і тільки в кінці пейзажної зарисовки він виявляє свою присутність особовим займенником «я» [7, с. 212].

Здається, що ліричний герой перебуває у стані фрустрації: *«...тоді я припадав чолом до хвилі / із каменя і бачив сонце в ній: / останній промінь ще купавсь на дні, / і враз ставало сумно, мов в могилі»* [5, с. 81].

Життєвий цикл у поетичній системі І. Ірлявського завершує символіка зими, якої чи не найменше у збірці «Моя весна». Показовою з цього приводу є лірична мініатюра «За горою зима». Уже сама назва наштовхує на думку, що І. Ірлявський свідомо намагається «усунути» цю пору року на задній план: *«За горою зима. За шуміли таємно / ті соснові ліси на узгір'ї стрімкім, / де, було, по ночах ми ходили даремно / і за зіллям шукали своїм»* [5, с. 60].

Настрійово-емоційний спектр переживань у поезії концентрується навколо рефрену «За горою зима», яким починається кожна строфа вірша. Це свідоме «відсунення», відчуження зими відображає своєрідну перестановку понять, коли для розкриття макрокосму людських переживань, Ірлявський вдається до персоніфікації пейзажу. Імовірно, що цей образ поет використовує у протиставленні до весни як символу, щоб увиразнити контраст між ними. Присутність зими вказує на повсякчасну наявність небезпеки, але уже далекої, пройденної, якої вдалось позбутись: *«За горою зима. До осель ще далеко, / та як мило доходить нам до мети, / коли знаєм, що ззаду для нас небезпека, / а спереду – лиш сам я і ти»* [5, с. 60].

Отже, у збірці І. Ірлявського «Моя весна» яскраво представлено змінність життя у взаємодії з колообігом пір року. Замилювання поета приро-

дою, пантеїстичні настрої, глибоке відчуття діалектики змін у світі та людині дало можливість поетові побудувати витончений календар життя. Кожна зміна річного циклу відповідає в І. Ірлявського певному етапу людської долі.

Паралелі і зближення між явищами природи та моментами людського життя творять особливу метафоризовану мову, яка дозволяє відзначити в поета нахил до символістичного ладу мислення.

Література

1. Василькевич Г. Юрїївська народнопоетична творчість: проблема семантики і жанрової специфіки: Монографія / Галина Василькевич. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 224 с.
2. Голомб Л. Поетичний календар людського життя в ліриці Богдана Лепкого // Голомб Л. Із спостережень над українською поезією XIX-XX століть: Збірник статей / Голомб Лідія Григорівна. – Ужгород: Гражда, 2005. – С. 264-273.
3. Дністровий А. Поети і воїни прийдешнього / Дністровий А., Астаф'єв О. // Празька поетична школа. Антологія. – Харків: Ранок, 2009. – С. 3-31.
4. Зореслав. Вибрані твори / Зореслав // Упорядкування, підготовка текстів, передмова та примітки Д. М. Федаки. – Ужгород: ВАТ «Видавництво Закарпаття», 2009. – 429 с.
5. Ірлявський І. Брості: Твори / Іван Ірлявський // Упорядкування, вступна стаття та примітки Д. М. Федаки. – Ужгород: ВАТ «Видавництво Закарпаття», 2002. – 268 с.
6. Ковалів Ю. Поетична історіографія Олега Ольжича / Юрій Ковалів // Слово і час. – 2007. – №10. – С. 29-35.
7. Козак М. Автор і ліричний герой у поезії І. Ірлявського / Марія Козак // Закарпаття в складі Чехословаччини: Проблеми відродження і національного розвитку: Доповіді наукового семінару. – Ужгород, 1999. – С. 211-217.
8. Козак М. Лірика І. Ірлявського в контексті неоромантизму празької школи / Марія Козак // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія філологічна. – Вип. 9. – Ужгород, 2004. – С. 89-93.
9. Колос І. Поетична та літературна спадщина / Іван Колос // Габор В. Іван Колос – поет Карпатської України. Нарис життя і творчості. Бібліографія. Публікації. – Львів, 2010. – 208 с.
10. Макаренко С. Архетип степу у творчості письменників Запорізького краю / Макаренко С. М. // Режим доступу: <http://pryroda.in.ua/step/poeziya-i-pisni-pro-step/archetip-stepu-u-tvorchostipismennikiv-zaporizkogo-kraju/>
11. Николишин С. Поет неспокійних буднів / С. Николишин // Ірлявський Іван. Брості: Твори / Упорядкування, вступна стаття та примітки Д. М. Федаки. – Ужгород: ВАТ «Видавництво Закарпаття», 2002. – С. 232-236.
12. Коцур В. Словник символів культури України / за заг. Ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, М. К. Дмитренка. – К. : Міленіум, 2002. – 260 с.
13. Тиховська О. Етнопсихологічні аспекти міфології. Методичний посібник з курсу / Оксана Тиховська. – Ужгород, 2011. – 52 с.
14. Ткаченко І. Степові мотиви в українському фольклорі: Історіософський ракурс (на прикладі історичного епосу) / І. Ткаченко // Вісник Запорізького національного університету Філологічні науки. – Запоріжжя: ЗНУ, 2008. – № 1. – С. 226-230.

Катерина Шимоняк

ПОЭТИЧЕСКИЙ КАЛЕНДАРЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ ЖИЗНИ В СБОРНИКЕ ИВАНА ИРЛЯВСКОГО «МОЯ ВЕСНА»

Аннотация. В статье автор исследует символическое значение поэтического календаря человеческой жизни в сборнике И. Ирлявского «Моя весна», прослеживает реализацию темы смерти и бессмертия в сборнике. Выясняет характер авторского «я» на основе дихотомических связей с закономерностью годового календарного цикла природы.

Ключевые слова: вечность, время, образ, мифологема, поэтический календарь.

Kateryna Shymonyak

POETICAL CALENDAR OF HUMAN LIFE IN IVAN IRLYAVSKYI'S COLLECTION "MY SPRING"

Annotation. In the article the author wants to determine symbolic meaning of poetical calendar of human life in Ivan Irlavskyi's collection "My spring". By means of individual author's understanding of eternity idea to keep watching realization of death and immortality theme in collection. To clear up the character of author's "ego" on the basics of dichotomic connections with the regularity of annual nature cycle.

Key words: eternity, time, image, mythology, poetical calendar.

Стаття надійшла до редакції 08.05.2013 р.

Шимоняк Катерина – аспірант кафедри української літератури УжНУ.